

نقش رودکنارها در ایجاد حس مکان و تحکیم ارتباط انسان و طبیعت

(موردشناسی: رودکنار کارون در شهر اهواز)

سمیه مکوندحسینی^۱، امیرصناعی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری منظر، گروه معماری، واحد پردیس، دانشگاه آزاد اسلامی، پردیس، ایران، Sam_archi83@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی، گروه معماری، واحد پردیس، دانشگاه آزاد اسلامی، پردیس، ایران، A.sanaee@iau.ac.ir

چکیده

رودکنارها از جمله فضاهای عمومی شهری هستند که در جوار رودخانه بوده و آنها را به یکی از مؤلفه های اثرگذار بر سیما و منظر شهری مبدل ساخته است. آنان علاوه بر عملکرد اکولوژیکی، مکان مناسبی را، جهت برقراری ارتباط بین انسان و طبیعت، فراهم می آورند. در صورتی که احیاء رودخانه ها و طراحی محیط پیرامونشان، هدفمند و مبتنی بر نیازهای روحی شهروندان و توجه به مسائل زیست محیطی رودخانه ها باشد، کیفیت محیطی آنها ارتقاء پیدا کرده و در زمره محیط های پاسخده قرار گرفته و موجب حضور گسترده شهروندان در این لبه های پر جاذبه ی شهری خواهد شد. این امر سبب معنا بخشی به مکان و پیدایش «حس مکان» خواهد شد و پیامدهای در خور توجهی به دنبال خواهد داشت، از جمله آنکه موجب شاخص شدن رودخانه در سیمای شهری شده و لبه هایی فعال و پویایی را به وجود می آورد که از یکنواختی بصری و کالبدی بافت ممانعت به عمل آورده و به آن تنوع بخشیده و موجب تحکیم رابطه میان انسان و طبیعت می گردد. هدف از ارائه این پژوهش بیان این نکته است و بدین منظور از روش تحلیلی- توصیفی، بر اساس مطالعه منابع کتابخانه ای و پژوهش های پیشین، استفاده شده است. با فرض آنکه رودکنارها به دلیل ماهیت وجودیشان و پاسخده بودنشان نسبت به نیازهای روحی شهروندان، فرصتی مناسب را جهت برقراری ارتباطی مطلوب بین انسان و طبیعت، در اختیار شهروندان قرار می دهند، می توان از توانمندی بالقوه رودخانه کارون و رودکنار آن در این زمینه یاد کرد که عبور آن از میان شهر اهواز فرصتی مناسب را بدین منظور در اختیار شهروندان اهوازی و سایر گردشگران قرار می دهد.

واژه های کلیدی: رودکنار کارون، فضای عمومی شهری، منظر شهری، کیفیت محیطی، محیط های پاسخده، حس مکان